

Stanovisko

hlavného kontrolóra k návrhu Záverečného účtu mesta Sliač za rok 2023

Elektronickou poštou dňa 27.5.2024 som obdržal prvú verziu záverečného účtu mesta Sliač za rok 2023. Pripomienky a návrhy k prvej verzii ZÚ som spracoval 1.6.2024. 6.6.2024 bol návrh prerokovaný vo finančnej komisii s doporučením na dopracovanie.

V zmysle § 18f odst.1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Sliač za rok 2023 pred jeho schválením.

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu záverečného účtu je zamerané najmä na posúdenie súladu obsahu spracovaného návrhu záverečného účtu s príslušným právnym predpisom a na posúdenie súladu hospodárenia mesta s príslušnými právnymi normami.

Stanovisko k návrhu záverečného účtu za rok 2023 je vypracované na základe spracovaného materiálu „Návrh záverečného účtu mesta Sliač za rok 2023“ a ostatných dostupných materiálov.

Legislatívne a materiálne východiská spracovania návrhu záverečného účtu

Mesto pri tvorbe návrhu rozpočtu a spracovaní záverečného účtu postupuje najmä v súlade s predpismi :

- zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, v platnom znení,
- zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, v platnom znení,
- zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, v platnom znení.

Mesto Sliač v priebehu roka 2023 hospodáril na základe rozpočtu, ktorý bol schválený uznesením MsZ dňa 30.03.2023 uznesením č. 61-69/2023 a jeho následných zmien, do uvedeného dátumu hospodáril podľa § 11 zákona č. 583/2004 Z. z. v rozpočtovom provizóriu.

Dodržanie povinnosti zverejnenia záverečného účtu

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli a internetovej stránke mesta dňa 3.6.2023 čo je v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. a v súlade s § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Obec si túto povinnosť splnila a návrh záverečného účtu zverejnila na úradnej tabuli obce.

Dodržanie povinnosti overenia účtovnej závierky audítorm

V zmysle § 9 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. a § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je mesto povinné si dať overiť účtovnú závierku a dodržiavanie ostatných povinností hospodárenia. Táto povinnosť do doby tvorby stanoviska nebola splnená. Povinnosť dať si overiť účtovnú závierku má mesto do konca kalendárneho roka, hlavný kontrolórka si dodržanie tejto povinnosti na konci roka overí.

Dodržanie zákonných obsahových náležitostí záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods.5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to:

- a) Údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- b) Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2023
- c) Tvorba a použitie peňažných fondov a iných fondov
- d) Bilanciu aktív a pasív k 31.12. 2023
- e) Prehľad o stave a vývoji dlhu 31.12. 2023
- f) Hospodárenie príspevkových organizácií
- g) Údaje o podnikateľskej činnosti mesta
- h) Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 odst.4 zákona č. 583/2004 Z. z. v členení podľa jednotlivých príjemcov
- i) Finančné usporiadanie vzťahov
- j) Hodnotiaca správa k plneniu programového rozpočtu

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 vrátane dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Zostavenie návrhu

Mesto pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovalo podľa § 16 ods.1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu. V súlade s § 16 ods. 2 mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu, ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

Údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou

Rozpočet mesta Sliač na rok 2023 bol schválený Mestským zastupiteľstvom v Sliači uznesením č. 61-69/2023 zo dňa 30.03.2023 ako vyrovnaný pričom príjmová časť bola schválená v objeme 5 986 134,20 € a výdavky v tom istom objeme (mesto+ RO). V zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2023 zostavený v členení na:

- a) bežný rozpočet
- b) kapitálový rozpočet
- c) finančné operácie

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2023 zmenený niekoľkými rozpočtovými opatreniami.

- a) rozpočtovými opatreniami v kompetencii primátorky mesta 3 x
- b) zmenami v kompetencii MsZ 12 x.

Z dôvodu chýb v účtovaní došlo k nesúladu medzi výkazom FIN 1-12 ako smerodajným ukazovateľom pre tvorbu záverečného účtu a výkazníctvom záväzným pre orgány verejnej správy a skutočnosťou vykázanou v záverečnom účte. Rozdiely sú:

- v príjmových finančných operáciách, pričom skutočnosť prevyšuje údaj vo FIN 1-12 o +320 823,41 €;
- v bežných výdavkoch, pričom skutočnosť je nižšia ako údaj vo FIN 1-12 o -42 782,73 €;
- vo výdavkových finančných operáciách, pričom skutočnosť prevyšuje údaj vo FIN 1-12 o 559 387,59 €;

Čerpanie kontokorentu bolo schválené uznesením per rollam č. 190/2023 z 28.12.2023 a pri použití kontokorentu nebola použitá rozpočtová klasifikácia a takisto pri splatení absentovala pri účtovnom predpise rozpočtová klasifikácia to znamená, že čerpanie a splatenie je zaúčtované len v účtovníctve na analytickom účte bez použitia rozpočtu. Rozpočtové opatrenie bolo opomenuté, čo generovalo uvedené nedostatky.

Rozdiel v bežných výdavkoch v sume 42 782,73 € - je to bežný transfer pre ZUŠ, ktorý sa účtuje bez rozpočtu- lebo výdavky sú v rozpočte ZUŠ, na úhradu transferu sa použil účtovný predpis 584/221; pokiaľ by sa výdavky neznížili o túto sumu tak by sme v sumárnom rozpočte za celé mesto mali tie isté výdavky 2x aj ZUŠ aj mesto.

Niektoré údaje plnenia rozpočtu tak vychádza z údajov uvedených vo FIN 1-12 a nie zo skutočnosti.

Skutočné plnenie rozpočtu

Rozpočet po zmenách bol prebytkový a k 31.12.2023 dosiahol objem v príjmovej časti = skutočnosť obec + RO **9 005 229,74 €** a vo výdavkovej časti čiastku **8 696 339,52 €**.

Z analýzy rozpočtového hospodárenia vyplýva, že mesto Sliač (bez RO) skončilo rozpočtové hospodárenie v roku 2023 nasledovne:

- a) v bežnom rozpočte (mesto + RO) dosiahlo prebytok vo výške + 712 982,56 € (iba mesto +3 755 658,53 €)
- b) v kapitálovom rozpočte dosiahlo schodok vo výške -1 408 844,09 € (iba mesto – 1 404 644,12 €)
- c) vo finančných operáciách dosiahlo zostatok + 1 004 751,78 € (iba mesto 940 225,47 €)

d) rozdiel medzi príjmami a výdavkami bežného a príjmami a výdavkami kapitálového rozpočtu (hospodárenie bez finančných operácií) predstavuje schodok – 695 861,56 €. Schodok je krytý finančnými operáciami.

e) celkové hospodárenie mesta s finančnými operáciami dosiahlo prebytok +325 045,38 € bez započítania prípadnej nevyčerpanej dotácie a ďalších účelovo určených prostriedkov podľa osobitného predpisu.

Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia mesta za rok 2023 po započítaní finančných operácií je vo výške + 325 045,38 €. Treba však zdôrazniť, že v prebytku rozpočtu sú započítané aj nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov, ktoré možno použiť iba na účel, na ktorý boli poskytnuté. Podľa § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak je možné použiť v rozpočtovom roku nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú. Rozdiel medzi celkovým výsledkom rozpočtového hospodárenia a nevyčerpanými účelovými prostriedkami z minulých rokov vo výške + 73 949,52 € odporúčam použiť v roku 2023 na financovanie investičných akcií mesta (kapitálových výdavkov), napriek tomu, že v roku 2024 bola schválená ďalšia výnimka = použitie prostriedkov RF na bežné výdavky. V zmysle § 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je obec povinná vytvárať rezervný fond najmenej vo výške 10% z prebytku bežného a kapitálového rozpočtu zníženého o nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov. Podľa návrhu na uznesenie spracovateľ v I. verzii navrhol odvieť do rezervného fondu celý prebytok rozpočtu vo výške 73 949,52 aj keď v zmysle § 15 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. „Obec a vyšší územný celok vytvárajú rezervný fond vo výške určenej ich zastupiteľstvom, najmenej

však 10 % z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16 ods. 6“. V II. verzii na základe odporúčenia finančnej komisie je návrh 10% do RF a zbytok do investičného a projektového fondu. Súčasťou záverečného účtu je aj výsledok hospodárenia príspevkovej organizácie mesta Mestské kultúrne stredisko za rok 2023 a údaje o podnikateľskej činnosti mesta - mesto Sliač v roku 2023 nevykonávalo podnikateľskú činnosť podľa **§18, ods. 2 zákona č. 583/2004**.

Plnenie príjmovej časti rozpočtu

Príjmovú časť rozpočtu tvorili bežné príjmy a kapitálové príjmy. Plnenie príjmovej časti bolo v skutočnej sume 9 005 229,74 € nad rámec schváleného rozpočtu po zmenách, pričom toto plnenie prevyšuje 100 %, oproti schválenému rozpočtu.

Príjmy bežného rozpočtu boli naplnené vo výške 6 300 796,34 €, čo predstavuje 106,62 % plnenie. Bežné príjmy zahŕňajú hlavne daňové príjmy, nedaňové príjmy (napr. príjmy z vlastníctva) a transfery. Najdôležitejšie z hľadiska objemu sú daňové príjmy, ktoré tvoria 53,1 % z celkových bežných príjmov a granty a transfery (prevažne na školy), ktoré tvoria 25% bežných príjmov.

Daňové príjmy

K najvýznamnejším **daňovým príjmom** patria dane z príjmov poukázané samospráve. Pri tvorbe rozpočtu bolo mesto opatrené predovšetkým v príjmovej časti, kde naprogramovalo príjem z dane z príjmu FO v sume 2 541 982,97 zatiaľ čo MF SR v prognóze na rok 2023 určilo sumu 2 609 587 a v prognóze zo septembra 2023 predpokladalo príjem za mesto Sliač v sume 2 615 002 €, **pričom skutočný výnos dane z príjmov bol mestu Sliač poukázaný v sume 2 594 667,21 €** a bol vyšší o 7,7 % ako v roku 2022. V rámci finančných operácií mesto programovalo príjem iba v sume 64 500 € ako prevod z prevod prostriedkov z peňažných fondov. Mesto nedosiahlo plánované plnenie pri daňových príjmov pri dani za predajné automaty (plnenie 66%), a za sankcie v daňovom konaní (55%). Mesto neplánovalo príjem z dane za rozvoj, kde dosiahlo skutočný príjem 5 960 € (jedna platba), zároveň obdržalo príjem z 1 pokuty v sume 55 €. Do daňových príjmov (Metodické usmernenie Ministerstva financií Slovenskej republiky k č. MF/010175/2004-42) patrí aj za stavebný odpad, čo je v II. verzii ZÚ opravené (pôvodne chybné uvedené v nedaňových príjmoch v sume 1002 € (133013 Za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, patrí sem aj poplatok za uloženie odpadu; 133003 Za nevýherné hracie prístroje mesto príjem nevykázalo).

Nedaňové príjmy

Najnižšie plnenie mesto vykázalo pri administratívnych poplatkoch (42,85%), odvod z hazardných hier (1,77%), stravné 91,68%). Položku 211003 – dividendy úhrada podielu z URBÁR HÁJNIKY, 223001 predaj služieb klientom DSS, 292006 náhradné poistné plnenie za automobil, 292012 vrátené preplatky za energie.

Granty a transfery

vo výške 2 343 896,57 € boli účelovo určené na financovanie prenesených kompetencií najmä v oblasti školstva, matriky, ŠFRB, stavebného úradu, registra obyvateľstva a ostatných činností, ktoré sú financované zo štátneho rozpočtu. Dosiahli takmer dvojnásobok roku 2022. Položka 315- Od iných subjektov DPO v sume 1 400 € = Dobrovoľná požiarna ochrana. Nulové plnenie v % zo štátneho účelového fondu 312002 treba opraviť na 100% v porovnaní s upraveným rozpočtom - jedná sa o Enviromentálny fond. Odporúčam špecifikovať granty určené pre RO (školstvo). Prostriedky sú určené na bežné výdavky.

Kapitálové príjmy

dosiahli podľa údajov ZÚ výšku 885 298,25 €, a boli výrazne nad plánovaným rozpočtom mesta po zmenách (plnenie 181,06%). Kapitálové príjmy dosiahli v roku 2022 iba 1% z prijatých kapitálových príjmov roku 2023. **Príjem z predaja kapitálových** aktív dosiahol sumu 1978,99 € (plnenie 193%). Jedná sa o splátky z predaja majetku na základe zmluvného vzťahu. Upozornil som na chybný komentár – sumy plnenia v ZÚ pri „Prijaté kapitálové granty a transfery str. 7 “ Mesto bolo úspešné v projektoch 311- grant Naša Lieska, 322001- Dotácia na MŠ Cikkera, 322001- Dotácia na CSS, 322001- Dotácia na Vnútrobloky.

Príjmové finančné operácie

Sú rozdielne uvedené vo FIN 1-12 a v skutočných príjmoch za rok 2023. Podľa FIN 1-12 v sume 1 059 507,76 € a podľa skutočnosti k 31.12.2023 v sume 1 380 330,97 €, rozdiel 320 823,21 € – z dôvodu opomenutia rozpočtovania čerpania kontokorentu, kedy nebolo predložené do MsZ rozpočtové opatrenie. Nevyčerpané prostriedky z roku 2022 sú podrobne rozpísané, rovnako sú rozpísané príjmové FO peňažných fondov určené na projektovú dokumentáciu a majetkové investície. V tabuľke str. 8, položka 456002 jedná sa o zábezpeky za byty + klienti DSS, IOMO je medzi FO z dôvodu takéhoto určenia v rozpočtovej klasifikácii. Ukazovateľ na 451 sa neschválil z dôvodu nenaplnenia prostriedkov z FINMOS.

Uznesenia schvaľujúce čerpanie kontokorentu č. 190/2023 z 28.12.2023 ku ktorému absentuje finančná operácia zahrnutá do rozpočtu v dôsledku čoho vznikli nezrovnalosti. Finančné vyhodnotenie použitia peňažných fondov, najmä rezervného v sume 633 246,98 € je na str. 16 a 17.

Príjmy a výdavky RO

V rámci štyroch RO sa najhoršie plnil príjem pre základnú školu čo môže byť spôsobené nepresnosťou rozpočtovania v objeme cca. 77 %. Jedine základná škola realizovala príjmové FO z dôvodu jedného nevyčerpaného grantu (ERAZMUS) a nevyčerpaných prostriedkov zo školského stravovania = účelovo určené prostriedky v sume celkom 64 526,31 €. Jedná sa spravidla o príjem od rodičov za školné či stravovanie. Skutočné bežné príjmy RO predstavovali 374 277,87 €.

Obec hradila zo svojho rozpočtu nasledovné % pre RO (údaj možno porovnať na školy v iných obciach):

MŠ ul. SNP 89,3 %, výdavky z vlastných príjmov 3,77%

MŠ J. Cikkera 89,0 %, výdavky z vlastných príjmov 5,6 %

ZŠ SNP 14,63 %, výdavky z vlastných príjmov 2,5 %

ZUŠ 92,27 %, zbytok iba 7,7 % z vlastných príjmov

V zmysle § 4 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. súčasťou rozpočtu obce a rozpočtu vyššieho územného celku sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou alebo vyšším územným celkom podľa osobitného predpisu,⁴⁾ ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom. Návazne na § 16 ods. 5 odporúčam popísať všetky príjmy od štátu a obce v členení FK/EK, pričom na finančnej komisii sa dohodlo, že prílohou ZÚ bude aspoň správa o hospodárení škôl.

Rovnako vo výdavkovej časti naplnila základná škola výdavky oproti poslednej úprave rozpočtu na cca. 90% čomu zodpovedá suma 2 299 204,28 €. Celkové bežné príjmy RO boli 374 277,87 € a bežné výdavky **3 416 953,84. Kapitálové výdavky v sume 4 200 € vykázala iba ZŠ na kúpu kosačky.**

Plnenie výdavkovej časti rozpočtu

Výdavkovú časť rozpočtu tvorili bežné výdavky a kapitálové výdavky. Výdavky rozpočtu za rok 2023 boli čerpané v celkovej výške sedí na tabuľku na str. 3 = 8 696 339,52 € obec + RO bez výdavkových FO, čo predstavuje 106,45 % schváleného rozpočtu po zmenách. Čerpanie výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu je rozdielna, kým bežné výdavky boli čerpané na 86,74 %,

kapitálové výdavky boli čerpané na 158 % oproti rozpočtu po zmenách. Podľa záverov FK sa má doplniť % čerpania v jednotlivých tabuľkách z dôvodu úpravy rozpočtu pre ďalšie obdobia.

Bežné výdavky

iba mesta boli v roku 2023 vo výške 2 545 137,81 čo predstavovalo cez. 30 % celkových skutočných výdavkov rozpočtu. Z čerpaných miezd (610) v sume 766 306,17 € bolo s cudzích nenávratných zdrojov (dotácie) preplatených 34% a z odvodov predstavovali dotácie 29,4% čo je pozitívna úspora vlastných prostriedkov. Štát preplatil v roku 2023 časť energií ako súčasť položky 630 (tovary a služby) v objeme 16,2% čo je zhruba miera inflácie. Nesúlad s FIN 1-12 – rozdiel vo výdavkoch ZUŠ, chyba vznikla pri párovaní platby – priradila sa k súkromnej MŠ. Bežné transféry sú rozpísané, avšak ich nie je možné porovnať na predošlé roky – odporúčam doplniť.

Kapitálové výdavky

iba mesta boli v roku 2023 vo výške 2 289 942,37 €, čo predstavovalo cez 27 % celkových výdavkov rozpočtu. Najväčší podiel na výške výdavkov mala kategória Ekonomická oblasť, najmä výdavky súvisiace s centrom sociálnych služieb (1 516 093,50 €), rekonštrukcia MŠ J. Cikkera, vnútrobloky a ďalšie. Plnenie oproti rozpočtu po zmenách predstavovalo takmer 159% .

Vratka nevyčerpanej dotácie v sume 16 261,30 € - sa jedná o dotáciu z roku 2021 na Kultúrny dom Hron, ktorá sa nevyčerpala. FK odporučila dopracovať % čerpania. Plnenie vysoko prekračuje schválený rozpočet po zmenách, nakoľko uznesenie nebolo zapracované do rozpočtového opatrenia.

Bežné výdavky rozpočtových organizácií dosiahli výšku 3 416 953,84 € (cca.41 %) a **kapitálové výdavky rozpočtových organizácií** dosiahli výšku 4 200 € (nákup kosačky pre ZŠ).

Podiel na mzdy na mzdy a odvody iba zamestnancov obce bol 1 063 325,84 € a predstavuje necelých 42 % z bežných výdavkov mesta čo je pod priemer SR. Mzdy s odvodmi sa čerpali v rozsahu cca. 94%.

Výdavkové FO

Súčasťou rozpočtu mesta sú aj finančné operácie, ktorými sa v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vykonávajú prevody peňažných fondov mesta a realizujú sa aj návratné zdroje financovania. Finančné operácie nie sú v zmysle cit. zákona súčasťou výdavkov a príjmov rozpočtu mesta, ale sú súčasťou rozpočtu. V rámci výdavkových FO boli použité predovšetkým na splátky istín návratných zdrojov financovania. V rámci príjmových FO bol najväčší príjem z prevodu z rezervného fondu 633 246,98 €

Výdavkové FO predstavovali sumu 440 105,50 € čomu zodpovedá čerpanie 344,01 %. Údaj nesedí na FIN 1-12 z dôvodu chybného rozpočtovania kontokorentu, ktorého splátka predstavovala 320 823,41 € kategórie 800-824.

Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2023

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok rozpočtu, podľa § 2 písm. b) a c) zákona č. 523/2004 Z. z. a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy; prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový

rozpočet); súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu nie sú finančné operácie. Hospodárenie mesta v roku 2023 dokumentuje výpočet resp. tabuľka na str. 14 záverečného účtu:

Upravený schodok bežného a kapitálového rozpočtu (pre tvorbu RF) je 930 802,26 €

Bežný rozpočet bilancia	+712 982,56
Kapitálový rozpočet bilancia	-1 408 844,12
Prebytok/schodok rozpočtu v zmysle zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (bez Fin.Op.) §10 písm. a), b)	-695 861,56
Fin.Op. bilancia	+1 004 751,78
PREBYTOK PODĽA FIN 1-12	+308 890,22
Úprava schodku, o vylúčené prostriedky	-234 940,70
VÝSLEDOK UPRAV. HOSPOD.	+73 949,52

Mesto v roku 2023 hospodáril so schodkom – **930 802,26** €; takto vykázaný schodok rozpočtu je zistený v súlade s § 2 písm. b) a c) Zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a § 10 ods. 3 písm. a) a b) Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Podľa §16 ods. 6 a 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú. Z prebytku rozpočtu sa tak vylučujú nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo ŠR, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, vo výške 234 940,70 €. Tieto prostriedky budú použité v nasledujúcom rozpočtovom roku 2024.

Podľa § 10 ods. 6 Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy súčasťou rozpočtu mesta sú finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami predstavuje výšku +1 004 751,78 €.

Upravené rozpočtové hospodárenie mesta Sliac je v sume +73 949,52 €. Zostatok príjmových finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bude použitý na **tvorbu rezervného fondu a ďalších fondov obce podľa rozhodnutia MsZ zo sumy 73 949,52 €** zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Záverečný účet uvádza prostriedky o ktoré sa schodok upravuje, resp. prostriedky, ktoré sa vylučujú z bilancie hospodárenia (z výsledku hospodárenia za rok 2023), pokiaľ neboli vyčerpané v roku 2023, vylučujú sa z príjmov a výdavkov (záverečný účet 2024) = účelovo určené prostriedky podľa osobitného predpisu. Odpočítajú sa z prebytku hospodárenia, prípadne aj je hospodárenie schodkové, pripočítajú sa ku schodku čím sa zväčší mínusové hospodárenie. Z osobitného účtu sa do rozpočtu obce zaradia príjmovou FO do bežného či kapitálového rozpočtu = bežné či kapitálové výdavky v roku 2024 (napr. § 10 ods. 3 a), b) zák. č. 583/2004 Z. z., § 16 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z., § 48 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z. z., § 7 zák. č. 329/2018 Z. z., § 11 ods. 1 a 2 zák. č. 447/2015 Z. z., § 30 zák. č. 182/1993 Z. z., § 18 ods. 3 zák. č. 443/2010 Z. z., zák. č. 597/2003 Z. z., § 5 ods. 1 v spojitosti s ods. 3 zák. č. 583/2004 Z. z., finančné prostriedky zo ŠR podľa § 8 ods. 4 a 5 zák. č. 523/2004 Z. z.).

Z prebytku hospodárenia sa odráta (vylúčené prostriedky) aj potravinový účet školskej jedálne, mylné platby, rodinné prídavky, finančné zábezpeky prevedené na samostatný účet finančnej zábezpeky, cudzie prostriedky napr. klientov strediska SS, nevyčerpané vlastné príjmy školských zariadení, nevyčerpaný transfér poskytnutý na voľby zo štátnu – neevidujem v popise str. 15, rozpis teba precizovať EK/FK aby bol overiteľný.

K prebytku rozpočtu sa pripočíta suma ide o prevod na účet SF a bankový poplatok vedený na účte sociálneho fondu.

Na základe požiadavky vedenia obce a záverov FK bolo doporučené rozdelenie upraveného výsledku hospodárenia:

Do majetkového fondu	20 000 €
Do fondu projektovej dokumentácie	45 000 €
Zbytok minimálne 10% do rezervného fondu	8 949,52 € = 12,1%
SPOLU	73 949,52 €

V prípade takéhoto súhlasu MsZ bude mať stav:

RF k 20.6.2024 (termín OZ) stav 8 949,52 + 156,30 € = 9 105,82 €

Fond na projektové dokumentácie 113 731,63 + 45 000 = 158 731,63 €

Fond na majetkové investície 2 769,37 + 20 000 = 22 769,37 €

Upozorňujem na ZÚ z rokov 2021 a 2022 a závery z kontrol Ing. Škorňovej, kde bola požiadavka rozpisat' skutočnosť týkajúcu sa uznesení o vrátení prostriedkov RF z FPÚO bytových domov Topoľová. Zároveň ak by nedošlo k čiastočnému vráteniu prostriedkov z FPÚO domov Topoľová 1135 a 1136 do RF v roku 2023, rezervný fond by mal mínusovú hodnotu čo zákon vylučuje. Zároveň uznesenie a spôsob plnenia RF z FPÚO je v rozpore s § 15ods. 1 zákona 583/2004 Z. z. na čo som upozorňoval v kontrole.

HK odporučil rozpisat' stavy na účtoch, v pokladni a peňažných fondoch aspoň v oddeliteľnej prílohe ZÚ, napr.:

1 Stavy na bankových účtoch, účet 221 z toho: účty, pokladňa, zábezpeka, SF, RF, FPÚO, atď.

2 Stav v pokladni, účet 211

3 SF – stav na účte SF

4 RF – stav na účte rezervného fondu

5 Zábezpeky – stav na účte finančnej zábezpeky

6 Zábezpeky – stav na účte finanč. zábezp.-služby

7 FPÚaO – stav na účte fondu údržby a opráv

8 Účet 357 – finančné prostriedky, ktoré sa vrátia

9 ZŠ, MŠ, voľby

10 Účet 379 - Mylná platba

11 Mylná platba 378

Fondy

Mesto má zriadené účty: soc. fondu, FPÚO, RF, Peňažný fond mesta na projektovú dokumentáciu, Peňažný fond mesta na majetkové investície, Poplatok za rozvoj, Environmentálny fond. Záverečný účet rozpisuje príjmy a výdavky fondov. Pri použití enviromentálneho fondu odporúčam dopísat' číslo uznesenia ktorým sa fond čerpal.

Bilancia aktív a pasív

Celková hodnota majetku mesta narástla takmer o viac ako milión €. Z bilancie aktív a pasív je zrejmá výrazne vyššia hodnota neobežného majetku oproti obežnému majetku. Negatívne hodnotím dlhodobé pohľadávky v sume 14 589,51 € pričom na začiatku roka 2023 boli nulové. Rovnako došlo k podstatnému zníženiu finančných účtov. O cca. 833 589 €.

Bilancia pohľadávok

Zo záverečného účtu vyplýva, že stav krátkodobých pohľadávok Mesta Sliač k 31.12.2023 v brutto hodnote je vo výške 98 785,85 € a oproti predošlému obdobiu klesli o cca 2/3tiny.

Bilancia záväzkov

Dlhodobé záväzky mesta k 31.12.2023 dosiahli výšku 1 032 582,60 €. Jedná sa o záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako 1 rok a v uvedenej sume sú zaúčtované najmä nesplatené úvery voči ŠFRB vo výške 1 013 967,39 €.

V krátkodobých záväzkoch vo výške 220 121,15 € sú zahrnuté najmä záväzky voči dodávateľom vo výške 59 786,69 € zamestnancom na mzdách a odvodoch za december 2023 a z poskytnutého úveru zo ŠFRB v sume 79 508,82 €.

Stav záväzkov z bankových úverov (bez ŠFRB) k 31.12.2023 bol vo výške 90 785,52 € Úver na investičné akcie 2017 nesedí zostatok v tab. na str. 21 a v pasívach str. 20 – rozdiel v časovom rozlíšení medzi výsledkami rozpočtového a účtovného hospodárenia. Všetky záväzky mesta postupne klesajú, čo hodnotím kladne. Úver z ministerstva financií SR – tzv. covid úver. bol odpustený.

Prehľad o stave a vývoji dlhu

Mesto Sliač malo k 31.12.2023 prijaté celkom 4 úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania a jeden tzv. „COVID“ úver z Ministerstva financií, ktorý bol odpustený a 1 úver z VÚB a.s. Zostatok nesplatenej istiny bol k 31.12.2023 v sume 1 104 663,50 €. Úver zo ŠFRB je splácaný z najomného a z VÚB má splatnosť do roku 2028.

Výpočet podľa § 17 ods.6 písm. a):

Zostatky nesplatenej istiny úveru z VÚB k 31.12.2023 – údaje v ZÚ sa rozchádzajú 90 705,09 alebo 90 696,11 € to isté pri zostatku istiny zo ŠFRB 1 013 971,68 alebo 1 013 967,39 € - Údaje sú rozdielne preto, lebo stav bankových úverov sa berie údaj z rozpočtu a do výpočtu z fin. 5 sa dávajú údaje z účtovníctva – v roku 2022 v ZÚM na str. 51-52 je tiež rozdiel a to neuhradené úroky, ktoré sú vo fin. 5 započítané, ale ešte neboli uhradené – preto nie sú v rozpočte.

Výpočet podľa § 17 ods.6 písm. b):

Zákonná podmienka podľa § 17 ods.6 písm. a) aj b) zákona č.583/2004 Z. z. bola splnená v rozsahu dlhu do 60% a dlhovej služby do 25% skutočných bežných príjmov roku predošlého (mesto+RO). **Na základe uvedeného môžem konštatovať, že mesto Sliač neprekračuje zákonné limity a môže prijať návratné zdroje financovania a neprekračuje výšku dlhu, pri ktorej som povinný túto skutočnosť oznámiť ministerstvu financií.**

Hospodárenie príspevkových organizácií

Mesto je zriaďovateľom jednej príspevkovej organizácie: Mestské kultúrne stredisko (MSKS). Odporúčam uviesť čerpanie príspevku vo funkčnej klasifikácii, aby bola v záverečnom účte zverejnená jasná predstava aké činnosti a za akú hodnotu príspevková organizácia poskytuje mestu služby.

Mestské kultúrne stredisko malo v rozpočte celkové príjmy vo výške 162 657,37 € z toho príjmové finančné operácie v sume 1 508,28 EUR boli prostriedky z minulých rokov, pričom MSKS malo v roku 2023 zostatok rozpočtu v sume +11 362,97 €.

MSKS nevykonáva podnikateľskú činnosť a účtovné hospodárenie je len za hlavnú činnosť, pričom príspevková organizácia nie je zriadená za účelom dosahovania zisku. Platí rozpočtové pravidlo, že ak je výsledok hospodárenia kladný, tento nemôže byť dosiahnutý nesplnením úloh, obmedzovaním alebo zhoršovaním kvality služieb, alebo zmenou podmienok, za ktorých boli záväzné limity príspevkovej organizácii určené.

MSKS získalo z rozpočtu mesta 115 484 € čo je 80% z celkových výnosov. Z celkových výdavkov MSKS 151 294,40 € tvorili mzdy a odvody takmer 55% (za mesto je to 42%). Náklady na prevádzku (tovary a služby) boli 39% z celkových príjmov. MSKS vykázalo zisk z hlavnej činnosti 9 718,47 €, z toho tržby za vlastné výkony a tovary boli 36 936,02 € a nepokrývajú ani polovicu nákladov na mzdy a odvody. ZÚ neuvádza štruktúru a počet zamestnancov. Ostatné náklady 0,02 € treba overiť – ostatné finančné náklady účet č. 548..

Údaje o podnikateľskej činnosti mesta

Podnikateľskú činnosť mesto nevykonáva a nemá vydané živnostenské oprávnenie.

Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 odst.4 zákona č. 583/2004 Z. z. v členení podľa jednotlivých príjemcov

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, návrh záverečného účtu obsahuje aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 cit. zákona v členení podľa jednotlivých príjemcov. Mesto poskytlo dotácie v súlade s cit. zákonom a s VZN o poskytovaní dotácií a členských príspevkov fyzickým a právnickým osobám – podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný a verejnoprospešný účel.

Finančné usporiadanie

- Voči zriadeným a založeným PO

Jediný údaj je voči RO – základná škola, odporúčam okomentovať. Voči schválenej obecnej s.r.o. je informácia bezpredmetná, nakoľko bola založená až v roku 2024.

- Voči štátnemu rozpočtu – je chybou, pokiaľ mesto na voľby vynaložilo viac prostriedkov ako refundoval štát, resp. pokiaľ mesto nežiadalo doplatok (nie je vyčíslený mínusový rozdiel). Rovnako nedošlo k vyčerpaniu rozvojových projektov, na mimoriadne výsledky, výchovu a vzdelávanie pre MŠ, špecifiká v školstve, školské pomôcky. Chybne je uvedený údaj „rozdiel“ pri opatrovateľskej službe a parlamentných voľbách.

Hodnotenie programov rozpočtu

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2023 zostavený ako programový rozpočet; výdavky rozpočtu mesta boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, prvky a projekty. Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít (prác, činností a dodávok) má definovaný svoj zámer, cieľ a určenú zodpovednosť, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom resp. %. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni percentuálneho či číselného spravidla bez komentára. Niektoré programy nie je možné vyhodnotiť, alebo hodnotenie nemá vypovedaciu schopnosť a jedná sa o neprimeranú administratívnu záťaž.

Z Á V E R

Mesto Sliač sa riadi pri hospodárení podľa pravidiel zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a verejnej správy a schváleného rozpočtu. Údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu, ktorý má predpísané náležitosti. V zmysle § 16 ods. 2 mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a k osobám, ktorým poskytlo prostriedky z rozpočtu a taktiež usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu. Návrh záverečného účtu mesta Sliač za rok 2023 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy má formálne náležitosti podľa § 16 ods. 5 uvedeného zákona. S nedostatkami ktoré pripomienkoval hlavný kontrolór v prvej verzii záverečného účtu sa vo väčšine prípadov zhotoviteľ ZÚ vysporiadal. Rozdiel v údajoch FIN 1-12 a skutočnosti však nie je možné opraviť. Napriek tomu ZÚ vychádzal z údajov skutočnosti za rok 2023. Vzhľadom na vyššie uvedené odporúčam Mestskému zastupiteľstvu v Sliači schváliť celoročné hospodárenie mesta za rok 2023

bez výhrad

v Sliači dňa 1.6.2024 I. verzia

v Sliači 6.6.2024 II. verzia

Ing. Ivor Husár